

MODERN GREEK A2 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A2 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A soit la section B. Écrire un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

Διαλέξτε ή την πρώτη ή τη δεύτερη ενότητα

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα. Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και το θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο Α-1

Ο Παπαντωνίου έχει γράψει ένα ποίημα, που πολύ το αγαπώ, «Το ταξίδι». Είν' ένα τραγούδι της ασαλεψιάς¹, φορτισμένης με ακοίμητη φαντασία.

«Στα καΐκια τ' αραγμένα, τα δεμένα
στα καΐκια που δεν πάνε πουθενά,
θα μπούμε να γυρίσομε τα ξένα.»

5

Το πρώτο κύτταρο του ταξιδιού. Αφού δε μπορούμε ν' αλλάξουμε τους τόπους αληθινά, μπορούμε τουλάχιστο να κερδίσουμε την ηδονή του ταξιδιού με την ψυχή και με το νου. Αυτό, φυσικά, είναι μια μικρή ευτυχία. Δεν υπάρχει τόπος που να μην τον έχουμε κάπως φαντασθεί. Αρκεί ν' ακούσουμε τ' όνομά του και μια εικόνα θα πηδήσει μέσα μας. Είναι ο άγνωστος τόπος που τον έχουμε πλάσει με όσα οι άλλοι μας είπαν, με όσα διαβάσαμε, με τις απεικονίσεις που έτυχε να πέσουν στα χέρια μας –ο κινηματογράφος είναι τώρα ένας σπουδαίος βοηθός σε τούτο- και με την αόριστη, ασύδοτη² και ανεύθυνη εκείνη ύλη, που μας προσφέρει η ονειροπόλησή μας. Αν οι συνθήκες δεν μας επιτρέπουν, για τον ένα ή τον άλλο λόγο, τα ταξίδια, ιδού μια παρακαταθήκη, μια εσωτερική θέα, που ενθαρρύνει και παρηγορεί. Πολύ συχνά, άλλωστε, η επαφή με την πραγματικότητα απογοητεύει. Εκείνο που τόσον όμορφο και τόσον αρμονικό έχουμε συλλάβει με την εσωτερική αίσθηση, δείχνεται στα μάτια μας βρώμικο, ακαλαίσθητο, πολύ φτωχότερο, πολύ πιο μαραμένο απ' όσο θα μπορούσαμε να το είχαμε υποπτεύσει. Το φανταστικό ταξίδι είν' ένα μεθύσι της μοναχικής ζωής. Το φανταστικό ταξίδι είναι μια μορφή τέχνης. Το πραγματικό είναι και τέχνη και ζωή μαζί. Ο Παπαντωνίου, οξύτατος σε πολλά, έγραψε ένα ωραίο ποίημα. Μα δεν του έμεινε πιστός. «Τα φανταστικά ταξίδια» θα εστοχάσθηκε, καθώς νομίζω, «μπορούν να προκαλέσουν ωραία ποιήματα. Η αληθινή λύτρωση, όση μπορεί ν' αξιωθεί ο άνθρωπος, πραγματώνεται μέσα στη ζωή».

10

15

20

25

I.M. Παναγιωτόπουλος, εισαγωγικό δοκίμιο στα Ταξίδια, τόμο με ταξιδιωτικές εντυπώσεις του Ζαχαρία Α. Παπαντωνίου, Αθήνα 1955

¹ ασαλεψιάς: ακινησίας

² ασύδοτη: που ενεργεί ανεξέλεγκτα

Κείμενο Α-2

Μπαίνοντας στη Ισπανία

... Όλο το φανταχτερό όραμα της Ισπανίας ανεβαίνει στο νου μου: αφηλές πεδιάδες της Καστίλιας και της Εστρεμαδούρας, χωρίς νερά, χωρίς δεντρά, όλο πέτρα · γελαστές, ζεστές κοιλάδες της Ανταλουσίας και της Βαλένθιας¹, γιομάτες πορτοκαλιές, λεμονιές και μπανάνες · άντρες στεγνοί, βίαιοι, 5 γυναίκες με αφηλές, πυργωμένες χτένες στ' αρωματισμένα μαλλιά κι απάνω κυματιστή η μαύρη μαντίλια, βουή από τα λιμάνια, από τις ταυρομαχίες κι από τα παρδαλά πανηγύρια · μουσική μονόσερτη, αράπικη, όλο πάθος και θάνατο, που ανεβαίνει από τις ισκιωμένες μεσαυλές και τα πυκνά καφάσια της 10 Κόρδοβας και της Σεβίλιας² · μυρωδιές από γιασεμιά, κοπριά και σαπημένα φρούτα · τζαμιά, εκκλησιές δροσερές, παλάτια μουσουλμανικά³, Χριστοί σταυρωμένοι στους βουερούς πολύχρωμους δρόμους, μαυρομάτικα αλητόπουλα του Μουρίλλου, νάνοι πικραμένοι και περήφανοι του Βελάσκεθ, ζητιάνοι και τσιγγάνοι του Γκόγια, σώματα λιγνά, όρθια, καιγόμενα σα λαμπάδες του Γκρέκο⁴...

15 Όλη η Ισπανία λάμπει και σαλεύει στο νου μου σαν ένα παγόνι αρσενικό, που με ανοιγμένες τις φτερούγες του σεργιανάει ανάμεσα σε δυο θάλασσες.

Σφαλνώ⁵ τα μάτια μου για να θυμηθώ καλύτερα. Ψιχαλίζει ήσυχα, γλυκά· τα Πυρηναία, θάμπωσαν. Ένα ουρανοδόξαρο⁶ χαρούμενο κρεμάστηκε 20 ανάερα : το ένα του πόδι πατάει τις άγριες πέτρες της Ισπανίας, το άλλο χάνεται μέσα στην αντάρα, πέρα, κατά τη Γαλλία.

Μπουλούκι όλοι, άντρες και γυναίκες και καλόγεροι, στριμωγνόμαστε στα σύνορα. Αρχίζει και βρέχει δυνατά. Μια καλόγρια δίπλα μου, σιωπηλή και 25 χλωμότατη, σφίγγει τα χείλια της, κι οι κολλαρισμένες άσπρες φτερούγες στο κεφάλι της έχουν μουσκέψει κι έγειραν και κρεμάστηκαν στους ώμους της σα σκοτωμένα περιστέρια. Στρουμπουλός χωριάτης, με κόκκινο φαρδύ ζωνάρι και πλατύγυρο καπέλο, φτύνει και βλαστημάει το Θεό που βρέχει...

Νίκος Καζαντζάκης, Ταξιδεύοντας-Ισπανία, Αθήνα 1957

¹ Καστίλια, Εστρεμαδούρα, Ανταλουσία, Βαλένθια : επαρχίες της Ισπανίας.

² Κόρδοβα, Σεβίλια : πόλεις της Ισπανίας.

³ τζαμιά, παλάτια μουσουλμανικά : υπολείμματα της μακριας αραβικής κατοχής της Ισπανίας.

⁴ Μουρίλλο, Βελάσκεθ, Γκόγια, Γκρέκο : μεγάλοι ζωγράφοι της Ισπανίας. Ο τελευταίος ήταν ελληνικής καταγωγής.

⁵ σφαλνώ : κλείνω

⁶ ουρανοδόξαρο : ουράνιο τόξο.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα. Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και το θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν.

Κείμενο Β-1

- ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ** που χτυπάει το τηλέφωνο, κλωτσάει κι η καρδιά μου. Τόσο που σκέφτομαι μην κουραστεί πρόωρα: πριν το πάρτι ή πριν... Ωστόσο σκέφτομαι μήπως καταφέρω να επηρεάσω το τηλέφωνο: αν με πολλή έμφαση πω «είναι εκείνος», τότε μπορεί και να 'ναι. Δεν
- 5 λένε για τη δύναμη της θέλησης; Κι εγώ μια-δυο φορές στη ζωή μου νομίζω πως τά 'χω καταφέρει.
- Δοκιμάζω λοιπόν την τύχη μου. Όταν χτυπάει, παραγγέλλω: «να είναι εκείνος!» Την ίδια στιγμή όμως μου περνάει απ' το νου: «και αν δεν είναι; Θα απογοητευτώ φρικτά!» Με τέτοια λειψή πίστη, είναι
- 10 αδύνατον βέβαια να κατευθύνω τις εξελίξεις.
- Ετοιμάζω τις σαλάτες και –παραδόξως- νιώθω μίαν αμίλητη παρουσία πλάι μου. Αχ ναι, σήμερα ήταν πάλι εκεί, στον ύπνο μου: ξεφύλλιζε ένα μεγάλο λεξικό και δεν είχε πάρει είδηση πως ήμουν δίπλα του. Αγωνιούσα, πότε επιτέλους θα με δει, αλλά αυτός δεν
- 15 σήκωνε τα μάτια –ήταν πολύ απορροφημένος- κι εγώ για κάποιον λόγο δεν μπορούσα να μιλήσω. Εντέλει του απευθύνθηκε ένας τρίτος –σε ένα υπαίθριο καφενείο πρέπει νά 'μασαν- αλλά ούτε τότε με είδε. Υπήρχε όμως κι η περίπτωση να με αγνοούσε επίτηδες. Τέλος πάντων, το όνειρο τελείωσε κι εγώ δεν κατάφερα ούτε μια ματιά, ούτε
- 20 ένα λόγο να ανταλλάξω μαζί του.
- Κόβω κι ολοένα κόβω τις σαλάτες και τελειωμό δεν έχουν. Με το αυτί μου στο τηλέφωνο και με το ένα μου μάτι στην αόρατη παρουσία του: αντιφατικό –γνωρίζω την αντίφαση- αλλά τι να κάνω; Τον σκέφτομαι διαρκώς. Αν όμως κάποια στιγμή ξεχαστώ και φύγει από το
- 25 νου μου, λέω μετά: «Για δες, ξεχάστηκα: ωραία ήταν!»

Αγγέλα Καστρινάκη, Η ευεργεσία της απόστασης, από τη συλλογή διηγημάτων Εκδοχές της Πηνελόπης, Αθήνα 2002

Κείμενο Β-2

Η μεγάλη προσδοκία

Να γύριζες πίσω!

Μια μέρα απ' των άστρων, των ήλιων τα μάκρη
αν σ' έφερνε ξάφνου μπροστά μου ένα δάκρυ
μπορούσα την άθλια ζωή ν' αγαπήσω.

5 Αν έρθεις ομπρός μου
μαζί σου θα μάθω το νόημα του κόσμου!
Θα νιώσω τη σκέψη μορφών και χρωμάτων
και τη βυθισμένη ψυχή των πραγμάτων.

10 Αν γύριζες πίσω
τι δόλωμα θα 'βρισκα να σε κρατήσω;
Μ' ανθρώπινα λόγια και πλάνες, στοχάσου¹
να δέσω θα πάσχιζα τ' άσπρα φτερά σου.

15 Μην έχοντας άλλο για να 'σαι δικός μου
σαν πρωτοφανέρωτα θα σου ξηγήσω
τα χίλια μικρά του μικρού μας του κόσμου
μυρμήγκια, λουλούδια θα μάθαινες πίσω.

20 Χωριά, πολιτείες της φτωχής μας της σφαίρας
θα σου τα δασκάλευα, και θα μεθούσες
και νέα θα μου γύρευες και θα ξεχνούσες
αγνάντια στην ύλη πως ήσουν αιθέρας!

Θα σου ήτανε ξάφνισμα κάθε μας τόπος,
θα πρόδινες το άπειρο για τα βουνά μας!
Η ζωή θα σε μάγευε, η αμάχη² κι ο κόπος
και θα σε ξανάπαιρναν τα βάσανά μας...

25 Σε στάλα βροχής τ' Απριλιού θα γλιστρήσεις;
Θ' αράξεις με σύννεφο ροδοβαμμένο;
Θα 'ρθείς απ' την πύρινη πόρτα της δύσης;
Ακόμα προσμένω.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Τα θεία δώρα, Αθήνα 1931

¹ στοχάσου : σκέψου

² αμάχη : εδώ, αγώνας